

Bohumil Kubišta: Cirkus

GALERIE UMĚNÍ KARLOVY VARY, FOTO BOŘIVOJ HOŘÍNEK

Jeden ze zakladatelů českého moderního malířství a představitel avantgardy Bohumil Kubišta (1884–1918) byl i teoretik výtvarného umění.

Jako nemanželské dítě měl jen malé vyhlídky na studium a úspěšně uplatnění v životě. Díky svému talentu ale absolvoval gymnázium a potom studoval na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, kterou však brzy opustil. Následovala Akademie výtvarných umění, kde se dostával do sporu s profesory ohledně svých avantgardních názorů na tvorbu, proto i odtud odešel. Kubišta měl výrazné matematické nadání a principy matematiky uváděl do svých idejí o umění. V malbě se důsledně zabýval kompozicí a teorií zlatého řezu. Toto nadání doplňoval zvláště později řešením otázek o obsahu výtvarného díla, který měl být i duchovní, niterný. Opravdové dílo mělo být výrazem života. Kubišta se zabýval také teorií a symbolikou barev i vztahy barev komplementárních a simultánních.

Kvůli tíživé finanční situaci se Kubišta rozhodl pro vojenskou dráhu. Nastoupil do školy pro důstojníky a během první světové války byl činný v armádě. Stále ale maloval a kreslil a vydával teoretické statí o umění. Již předtím stál mj. u zrodu skupiny Osma, která razila expresionistické umění. V mekke moderního výtvarného umění v Paříži se seznámil s kubismem, který hluboce zasáhl do jeho díla. Zásady kubistické malby přiváděl překvapivě do figurálních obrazů s náboženskou tematikou, často

ve spojení s osudovostí a otázkami života a smrti. Kubišta vstřebával mnoho tehdejších uměleckých tendencí, takže se v jeho tvorbě objevují i prvky futurismu a fauvismu. Nejvíce je ale znám jako tvůrce českého kubismu, kterému vtiskl osobitou tvář. V narážce na Kubištovo jméno napsal G. Apollinaire, že Čechy mají malíře, který byl kubistou již od narození.

Obraz Cirkus (1911) lze charakterizovat jako kuboexpresionistický, oba styly se v něm objevují a prolínají. Obraz je řešen na základě důsledné kompozice a barevné skladby. Postavy artistů v popředí jsou umístěny na ose obrazu, jejich vertikální uspořádání ale vyvažují pohyby rukou do stran. Dalším rozvolněním této vertikály jsou diváci, sedící na pomyslných horizontálách. Na plátně se nachází i jedna dlouhá diagonála, oddělující diváky od manéže, a jedna menší, tvořená schodištěm. Některé postavy a hlavy diváků s klobouky jsou namalovány kubisticky s rozložením na geometrizující tvary. Nejcharakterističtější je červená figura klauna. Nápadná je i barevnost založená pouze na červené a zelené. Na svou dobu a české, resp. rakousko-uherské prostředí je obraz mimořádně novátorský.

Kubišta toho za svůj krátký život dokázal zvládnout neuvěřitelně mnoho. Můžeme se jen dohadovat, kam by se jeho tvorba ubírala, kdyby nepodlehł v r. 1918 španělské chřipce ve věku pouhých 34 let.

JULIANA BOUBLÍKOVÁ JAHNOVÁ

ČESKO-SLOVENSKÁ PEDIATRIE

Časopis České pediatrické společnosti
a Slovenskej pediatrickej spoločnosti

2022 | ročník/volume 77 |

číslo/number 6

ISSN 0069-2328 (PRINT)

ISSN 1805-4501 (ON-LINE)

Vydavatel: Česká lékařská společnost J. E. Purkyně,
Sokolská 31, 120 26 Praha 2

Nakladatel: Galén, spol. s r. o., Na Popelce
3144/10a, 150 00 Praha 5, IČ 49356399

Odpovědná redaktorka: Mgr. Helena Kuthanová,
e-mail: kuthanova@galen.cz

Sazba a zlom: Petra Veverková, DTP Galén
(G421006)

Autor fotografie na obálce Bořivoj Hořínek

Tisk: Printo, spol. s r. o., Gen. Sochora 1379, 708 00
Ostrava-Poruba

Inzerce: Lenka Příhonská, Galén,
Na Popelce 3144/10a, 150 00 Praha 5,
tel.: 724 350 610, e-mail: prihonska@galen.cz

Předplatné: Časopis vychází 6× ročně;

cena jednotlivého výtisku 100 Kč,

cena celoroční předplatné 600 Kč

Členové České pediatrické společnosti: předplatné
v rámci členského příspěvku. Dotazy, změny
v doručování a reklamace Lenka Příhonská, Galén,
tel.: 724 350 610, prihonska@galen.cz

Ostatní předplatitelé v České republice:

SEND Předplatné spol. s r. o., Ve Žlíbku 1800/77,
193 00 Praha 9.

Kontakt pro zákazníky (všední dny 8.00–18.00 h)
tel.: 225 985 225, 777 333 370, www.send.cz

Nové předplatné, dotazy a reklamace:

send@send.cz

Předplatitelé ve Slovenské republice:

Mediaprint-Kapa Pressegrasso, a. s.,
oddelenie inej formy predaja, Stará Vajnorská 9,
P.O.BOX 183, 830 00 Bratislava 3.

Infolinka: 0800 188 826,
e-mail: predplatne@abompkapa.sk,
www.ipredplatne.sk

Určeno odborné veřejnosti. Zasláné příspěvky se nevracejí. Nakladatel získá otištěním příspěvku výlučné nakladatelské právo k jeho užití. Vydavatel a redakční rada upozorňují, že za obsah a jazykové zpracování inzerce odpovídá výhradně inzerent.

Žádná část tohoto časopisu nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem dalšího rozšiřování v jakémkoliv formě či jakýmkoliv způsobem, ať již mechanickým nebo elektronickým, včetně pořizování fotokopíí, nahrávek, informačních databází na magnetických nosičích, bez písemného souhlasu vlastníka autorských práv a vydavatelského oprávnění.

Redakční uzávěrka pro toto číslo:

21. 11. 2022

Evidenční číslo MK ČR: E20795

Místo vydání: Praha

Číslo a datum vydání: 6/2022, 8. 12. 2022

© Česko-slovenská pediatrie, 2022

© Galén, 2022

www.galen.cz | www.pediatrics.cz | www.sls-sps.sk
www.cls.cz